

Az érzelmi intelligencia fejlesztésének jelentősége és lehetőségei az óvodai nevelésben

Wahler-Jakab Andrea

Óvodapedagógus, alapképzés, levelező

MATE Kaposvári Campus Neveléstudományi Intézet- Gyermeknevelési Tanszék

Belső témavezető: Dr. Podráczky Judit, egyetemi docens, Gyermeknevelési Tanszék tanszékvezető

Szakdolgozatom fő témájának az óvodáskorú gyermekek érzelmi intelligenciájának fejlesztését választottam, mert úgy gondolom, hogy egyre nagyobb hangsúlyt kellene fektetni erre a területre az óvodai nevelés során. Az érzelmi intelligencia fogalmának tisztázása, az óvodáskor általános érzelmi jellemzői és a fejleszthető kompetenciák tanulmányozása által tovább erősödött az a meggyőződése, hogy már ebben a korban is nagyon fontos az érzelmi intelligencia tudatos fejlesztése. Vizsgáltam az óvodai EQ-fejlesztés lehetséges- direkt és indirekt- módszereit, és részleteztem az óvodapedagógus szerepét mindebben. Kutatásomat Nagykanizsa Központi Óvodában végeztem, ahol azt igyekeztem feltérképezni, hogy a város óvodáiban milyen hangsúllyal és hogyan jelenik meg az érzelmi intelligencia fejlesztése. Primer, kvantitatív kutatásom módszere a kérdőíves kikérdezés volt. A csoport, amit vizsgáltam, Nagykanizsa Központi Óvoda óvodapedagógusaiból állt. Google Űrlap segítségével állítottam össze a kérdőívemet, melyet online formában juttattam el az ott dolgozó óvodapedagógusokhoz. Kutatásom során arra a következtetésre jutottam, hogy Nagykanizsa Központi Óvoda óvodapedagógusai az érzelmi intelligencia fejlesztését-szinte egyöntetűen- nagyon fontosnak tartják. Az érzelmi nevelés során a gyermekekben leginkább az empátia, az együttérzés és a segítségnyújtás készségének fejlesztését, valamint önbizalmuk megerősítését segítik elő. Az óvodapedagógusok legfontosabb személyiségjegyüknek az empátiát és az elfogadást tartják a sikeres EQ fejlesztés, az érzelmi biztonság megteremtésének tekintetében, majd pedig a következtetességet-határozottságot, és a példamutatást-hitelességet. Elsősorban játéktevékenységgel és mesével fejlesztik a gyermekek érzelmi intelligenciáját, de mindegyik óvodai tevékenységformát fontosnak tartják az EQ fejlesztését illetően. Nyitottak a célzottan EQ fejlesztő eszközök, játékok iránt, melyek közül sokat már alkalmaznak is. Megállapítható, hogy az érzelmek azonosítását, tudatosítását elősegítő játékokat gyakrabban alkalmazzák, mint az érzelmek kifejezését, vagy a feszültség-levezetést elősegítőket. Az óvodapedagógusok nagy többsége a kommunikációjával is

tudatosan elősegíti a gyermekek érzelmi készségeinek megerősítését. Példamutató, mintaadásra alkalmas verbális „eszköztárunk” a gyermekek érzelmeinek megismerésén és kifejezésén túl, empátiára, segítségnyújtási hajlandóságra, egymás megbecsülésére is ösztönöz. Kutatásom eredményeiből arra következtettem, hogy az intézményben nagy szerepet kap az érzelmi intelligenciára való fókuszálás, és teljesül az a (Pedagógiai Programban is megnevezett) cél, hogy minél jobban fejlődjenek a gyermekek érzelmi és szociális készségei.